

Algemene Beschouwingen - GroenLinks

Beste raadsleden, college, luisteraars thuis en aanwezigen van de pers,

Vandaag bespreken we de Kadernota 2026. Zoals gebruikelijk met verkiezingen in aantocht is het dit keer een beleidsarme kadernota. Daarom zouden we deze algemene beschouwingen graag willen gebruiken om terug te blikken op deze collegeperiode. Wat is er gerealiseerd? Zijn we daar content mee? En wat had er beter gekund? Om alvast een beeld te schetsen hoe we deze collegeperiode beoordelen is de titel van deze algemene beschouwing 'Waar blijft de tijd'.

Waar blijft de tijd, want we zijn inmiddels 3,5 jaar onderweg en ja, er zijn veel plannen, visies en aanzetten gedaan om zaken in beweging te krijgen. Er zijn plannen om betaald parkeren in te voeren om de parkeerdruk te verminderen, er zijn plannen voor een vrachtwagencirculatieplan, er zijn plannen voor woningbouw, er zijn plannen om wegen 30 km te maken en er zijn plannen om minder restafval te produceren. Er zijn plannen voor meer ecologie en er zijn plannen om de energietransitie verder vorm te geven. Maar om heel eerlijk te zijn waren deze plannen er ook al in de vorige periode, dus is vooral de vraag: wat is er gerealiseerd?

Daar zijn we wel kritisch over. Neem de herinrichting van de Van Merlelaan. Ik weet dat dit een gevoelig onderwerp is, maar het is wel belangrijk om terug te kijken wat er op dit dossier gebeurd is. Want volgens GL is dit een klassiek voorbeeld van hoe je in de besluitvorming een fuik in zwemt om er vervolgens op een lastige manier weer uit te komen. Vanaf het begin was duidelijk dat inwoners en belangengroepen als de Fietzersbond het vrijliggende fietspad wilden behouden. Als GL hebben we daarom op 14 juli 2023 een motie ingediend om vrijliggende fietspaden te behouden. Toen later dit jaar het ontwerp vanuit de bewoners, met vrijliggend fietspad, door het college afgeserveerd werd en een eigen voorstel werd aangenomen zonder vrijliggende fietspaden, hebben we op 30 november 2023 nog een motie 'Tijd voor participatie' ingediend om het voorstel van de inwoners toch verder uit te werken. Deze motie kreeg van deze raad alleen steun van de GL-fractie.

Tijdens de uitwerking van het plan kwamen er steeds meer nieuwe feiten op tafel. Bomen moesten gekapt worden, de waterleiding moest er wel of niet uit en er kwamen actiegroepen. Uiteindelijk mondde dit uit in een protestmars met honderden deelnemers, zoals dat in Heemstede nog niet eerder getoond was. Ik hoop dat de wethouder en raadsleden terugkijkend op de besluitvorming ook denken: 'Hadden we maar'. Ik heb dat in ieder geval wel.

Vorig jaar tijdens de algemene beschouwingen hebben we een motie ingediend 'Kies voor de fiets' met het verzoek aan het college om een fietsnota op te stellen met concrete voorstellen om de fietsveiligheid en het lokale fietsnetwerk te verbeteren. De fietsnota staat niet op de lange termijnagenda. Vraag aan het college: wanneer kunnen we de fietsnota verwachten? Dan over de financiën. Meerjarig staan we er nog steeds niet goed voor, net als vrijwel alle gemeenten in Nederland. Toch zien we iedere keer weer dat op het moment dat er extra middelen komen, de begroting in Heemstede sluitend te maken is. Eigenlijk is dat in alle 7 jaar dat ik lokaal actief ben als raadslid en fractieassistent zo geweest. Daarom vinden we dat er genoeg bezuinigd is en we moeten kijken hoe we onze middelen duurzaam kunnen besteden met maatschappelijke waarde voor onze inwoners.

Een belangrijk punt voor ons is nog steeds het tunneltje bij Leyduin. Onlangs hebben we de jaarrekening 2024 besproken en er bleef weer veel geld over. 2,5 miljoen kon zo de algemene reserve in. Wat ons betreft zou dit bedrag een prima start zijn om het tunneltje te realiseren. We dienen nu geen motie hiervoor in, omdat we weten dat in oktober het burgerinitiatief voor het tunneltje besproken wordt. Op dat moment kunt u zeker een motie van ons verwachten!

In het sociaal domein lopen de tekorten wel op. Dit is zorgelijk, niet alleen omdat het open-eindregelingen zijn en landelijke wetgeving lang op zich laat wachten. Nu het huidige kabinet demissionair is, kan het gevolg zijn dat we nog langer door moeten gaan zonder de handvatten om de tekorten terug te dringen. Vooral de invoering van een inkomensafhankelijke bijdrage voor Wmo-voorzieningen zal nodig zijn om meer grip te krijgen op de financiën. Omdat dit minstens nog tot 2027 duurt, willen wij inwoners die ruim bemiddeld zijn vragen om lichte ondersteuning, zoals schoonmaakhulp, zelf te organiseren. Dit vragen we omdat wij erin geloven dat de sterkste schouders de zwaarste lasten kunnen dragen. Verder roepen we het college op om voortvarend aan de slag te gaan met de Wet Proactieve Dienstverlening en de Participatiewet in Balans.

Tot slot het Manpad: waar blijft de tijd? De ontwikkelaars zijn uit het project gestapt en hebben de gronden overgedragen aan Timpaan, een projectontwikkelaar die zich profileert als een ontwikkelaar die haar maatschappelijke verantwoordelijkheid neemt. Vooralsnog zeggen alle partijen, inclusief de gemeente, dat de bestaande afspraken en kaders overeind blijven. Waar we bij de Van Merlelaan nog van een fuik spraken, kunnen we hier gerust spreken van tunnelvisie. We weten allemaal dat nieuwbouw in het Manpadslaangebied op de voorgestelde schaal onmogelijk is. Ingeklemd tussen Natura 2000-gebied met nu al te hoge stikstofwaarden weten we dat een nieuwbouwwijk op deze plek onrealistisch is. Het zal nog jaren, zo niet decennia duren, voordat er op deze locatie stikstofruimte ontstaat voor de bouw van 149 woningen. Wat ons betreft zijn alle investeringen in het realiseren van dit plan verspilde tijd en geld. We kunnen wachten op de resultaten van de uit te voeren stikstofonderzoeken, maar alleen zonder salderingsregeling en bij een opgave van stikstof terugdringen is bouwen onmogelijk.

Vraag aan het college: is Timpaan bereid om het plan aan te passen naar wat kan binnen de stikstofregels? We roepen het college dan ook op om de focus te verleggen en te kijken naar woningbouw op locaties die verder weg liggen van Natura 2000-gebied, zoals het Groot Clooster.

Dit waren de laatste algemene beschouwingen van GroenLinks. Volgend jaar worden de algemene beschouwingen op deze plek uitgesproken door GroenLinks/PvdA. Dit was ook mijn laatste algemene beschouwing, want dit is mijn laatste vergadering als raadslid. Ik ben dankbaar voor de ervaring die ik heb opgedaan en kijk uit naar een nieuwe balans in mijn leven. Hartelijk dank, ook aan de ambtenaren die de stukken hebben voorbereid.